



Utrecht, 4 juli 2014

Van: stuurgroep Educatie
Aan: bestuur Wikimedia Nederland
Betreft: Afronding Onderzoeksproject Educatie en voorstel voor vervolg

Inleiding

Op grond van ons jaarplan 2014 hebben wij de afgelopen maanden de mogelijkheden verkend om in het Onderwijs nieuwe activiteiten te gaan ontplooien. Eind maart hebben we, na een marktselectie, opdracht verstrekt aan PBF innovatie om een onderzoek uit te voeren. Dit veldonderzoek is uitgevoerd in april, mei en juni. Op 25 juni jongstleden hebben wij als stuurgroep (Jan Anton Brouwer, Ad Huikeshoven, Sandra Rientjes) overleg gevoerd met PBF innovatie over de uitkomsten van het onderzoek.

Met het oog op de bestuursvergadering van 3 juli sturen wij jullie hierbij de eindrapportage van PBF innovatie, die bestaat uit:

- een deelrapportage op basis van deskresearch ("Hoe kan Wikipedia bijdragen aan innovatie in het onderwijs?")
- een deelrapportage op basis van veldonderzoek in het Hoger Onderwijs met het advies aan de Wikimedia Nederland ("Leren door doen: creëer voorwaarden voor toekomstig succes van Wikipedia in het onderwijs")

Als stuurgroep hebben wij op grond van de eindrapportage besloten om het advies van PBF innovatie over te nemen. Gelet daarop vragen wij het bestuur om het onderstaande besluit te nemen.

Gevraagd besluit

Het bestuur van Wikimedia Nederland wordt gevraagd om:

- kennis te nemen van de eindrapportage van PBF innovatie;
- te investeren in vervolgvacaties gericht op de totstandkoming van een drietal pilotprojecten in het Hoger Onderwijs, die uiterlijk eind 2015 afgerond moeten zijn, door:

Vereniging Wikimedia Nederland

Postbus 167
3500 AD UTRECHT

Internet: <http://wikimedia.nl>
E-mail: info@wikimedia.nl

Bank: 49.71.64.833
KvK: Eindhoven 17189036

- o het initiëren van een Voorbereidingsfase (juli – oktober 2014), met als beoogde resultaten:
 - een opgetuigde projectorganisatie (o.a. projectleider, opdrachtmedewerkers, budget);
 - een drietal uitgewerkte projectplannen voor pilots in het Onderwijsveld, waar mogelijk voorzien van intentieovereenkomsten met de betrokken partners uit het Onderwijs;
 - een financieringsvoorstel voor de bekostiging van de pilotprojecten in de volgende fase.
- o het delegeren van het opdrachtgeverschap voor deze fase aan de stuurgroep Educatie en de uitvoering aan de directeur;
- o het vrijmaken van een budget van € 15.000 ('zaaigeld') ten behoeve van de Voorbereidingsfase. Dit budget is onder meer nodig voor het (tijdelijk) versterken van de bureau organisatie door de benoeming van een kwartiermaker. Taken van de kwartiermaker zijn onder meer:
 - opstellen plannen voor pilotprojecten;
 - bijdragen aan de inrichting van de projectorganisatie;
 - bijdragen aan werving van financiën voor de uitvoering van pilots;
 - bijdragen aan totstandkoming van intentieovereenkomsten met partners uit Onderwijs.
- o het organiseren van een speciale Educatie bijeenkomst tijdens de voorbereidingsfase voor leden uit de Wikimedia Nederland gemeenschap, waarin de eindrapportage en de beoogde vervolgactiviteiten centraal staan;
- o het nemen van een 'go – no go beslissing' in november over de uitvoering van de beoogde pilotprojecten in 2015 aan het eind van de Voorbereidingsfase (november 2014).



Wikipedia Education Program

Hoe kan Wikipedia bijdragen aan
innovatie in het Hoger Onderwijs

Auteurs: Hugo van Meijeren, Bart Nieuwenhuis, Peter van Eijk

In the public, as well in the educational discourse Wikipedia is controversial. It is rarely acknowledged as a valid resource; many university teachers express profound concerns and some have even taken measures to ban Wikipedia from courses altogether. For others, Wikipedia is like the proverbial elephant in the room: looming large, increasingly more difficult to ignore, yet no one seems able to address its presence in any appropriate manner. (Brox, 2012, p. 143)



1 Introductie

Hoewel het gebruik van Wikipedia in het onderwijs vaak bekritiseerd wordt, zouden studenten in het hoger onderwijs, door middel van opdrachten voor de vakken die zij volgen, veel kunnen bijdragen aan Wikipedia. Dat is het doel dat het *Wikipedia Education Program* voor ogen heeft. In plaats van traditionele opdrachten te geven, veelal in de vorm van het schrijven van werkstukken, zouden docenten hun studenten kunnen vragen relevante artikelen op Wikipedia te schrijven of te verbeteren. Niet alleen dient de grotere beschikbaarheid van vrij verkrijgbare informatie op het internet een maatschappelijk doel, het potentiële grote leespubliek, alsmede het gevoel dat gemaakt werk daadwerkelijk nuttig gebruikt kan worden kunnen belangrijke motiverende aspecten zijn voor studenten.

Nadat er wereldwijd al verschillende pilots hebben plaatsgevonden in het kader van het Wikipedia Education Program, heeft ook Wikimedia Nederland, de ondersteunende organisatie achter de Nederlandstalige Wikipedia, de wens uitgesproken om de mogelijkheden voor een samenwerking met het onderwijs in Nederland te onderzoeken en heeft adviesbureau *PBF Innovatie* daartoe de opdracht gegeven (Wikimedia, Educatieprogramma, 2014).

Het Wikipedia Education Program moet niet alleen het doel hebben om studenten tijdens hun opleiding aan Wikipedia te laten werken, de wens is dat studenten na hun opleiding, betrokken blijven bij het onderhouden en aanvullen van Wikipedia en ook op eigen initiatief hun bijdrage blijven leveren aan de online encyclopedie. Daarnaast heeft Wikipedia te maken met een gender gap (Cohen, 2011), onder diegenen die Wikipedia bewerken zijn vrouwen sterk in de minderheid. Door in het onderwijs aandacht te besteden aan het bewerken van Wikipedia en vrouwen hiervoor te enthousiasmeren, hoopt men de gender gap te kunnen verkleinen.

Deze notitie geeft inzicht in de verschillende manieren waarop Wikipedia kan bijdragen aan het hoger onderwijs. We gaan in op de verschillende manieren waarop innovatie in het hoger onderwijs kan verlopen. Door naar reeds uitgevoerde pilotprojecten in het buitenland te kijken geven we een advies hoe WMN een eventuele pilot in Nederland kan vormgeven. Daarnaast kijken we naar de elementen die aanwezig moeten zijn om een spoedige adoptie van een Wikipedia Education Program in Nederland mogelijk te maken en kijken we naar de eventuele langetermijnevolgen van een dergelijk programma binnen het hoger onderwijs.

Zoals in het citaat door Hilde Brox werd aangegeven is Wikipedia inmiddels uitgegroeid tot een instituut van dusdanig formaat dat we het niet meer kunnen negeren (Brox, 2012). Toch bestaat er veel onduidelijkheid over Wikipedia, over de betrouwbaarheid en of het gebruik ervan in het onderwijs wel verstandig is. Hilde Brox betoogt dat de enige manier om met deze onzekerheden om te gaan is om studenten op scholen actief met Wikipedia kennis te laten maken, door ze artikelen te laten schrijven en onderhouden. In plaats van het overduidelijke te negeren, moeten docenten aandacht besteden aan de ontwikkeling van Wikipedia, door het verder uit te breiden en de slechte aspecten te verbeteren. Daarnaast komt er een steeds groter besef dat het onderwijs meer moet werken aan de kennis over digitale media. Met het ontstaan van een groeiend aantal online diensten waarop gebruikers kennis en informatie met elkaar kunnen delen is er sprake van een digitale participatiecultuur, voor het onderwijs ligt er een taak om daar op een verantwoorde manier mee om te leren gaan (Jenkins, Purushotma, Weigel, Clinton, & Robison, 2009).

Het Wikipedia Education Program komt aan deze wensen tegemoet, waardoor het interessant is te kijken naar de mogelijke manieren om hiervan in het hoger onderwijs in Nederland gebruik te gaan maken.

2 Hoe kan het hoger onderwijs Wikipedia gebruiken?

Binnen het hoger onderwijs vragen docenten traditioneel gezien vaak van hun studenten dat zij werkstukken in de vorm van essays of artikelen produceren. Deze werkstukken, niet zelden van uitstekende kwaliteit en ondersteund door wetenschappelijke bronnen, verdwijnen na beoordeling in het archief of worden na verloop van tijd met het oud papier afgevoerd. Wanneer docenten in plaats van deze traditionele opdrachten, hun studenten zouden vragen artikelen op Wikipedia te schrijven of te verbeteren, snijdt het mes aan twee kanten: enerzijds gaat het



kwalitatief goede werk dat door studenten gemaakt wordt niet verloren nadat het ter beoordeling is aangeboden en anderzijds draagt het bij aan de maatschappij door informatie vrij beschikbaar te stellen aan eenieder die verbonden is met het internet. Het potentiële miljoenenpubliek voor bepaalde artikelen kan een extra motivatie vormen voor studenten om goed werk af te leveren.

Het Wiki-platform biedt verschillende mogelijkheden voor gebruik in het onderwijs. Een voor de hand liggende methode is om studenten nieuwe artikelen te laten schrijven over onderwerpen die interessant zijn voor het betreffende vakgebied van de docent die de opdracht uit geeft. Ook kunnen reeds bestaande artikelen worden verbeterd of verder worden aangevuld. Dit is de vaakst voorkomende methode om Wikipedia in het onderwijs te gebruiken, als voorbeeld kunnen we kijken naar een Canadees project waarbij biologiestudenten artikelen schrijven op het gebied van menselijke ecologie (Redfield, 2014). Het verloop van deze cursus geeft een goed beeld over hoe een dergelijke opdracht in het onderwijs kan worden vormgegeven: In de eerste les maken de studenten kennis met Wikipedia en haar mores en wordt er van de studenten gevraagd over interessante onderwerpen na te denken die de basis voor nieuwe artikelen kunnen vormen. Daarnaast worden de eerste voorbereidingen getroffen, zoals het aanmaken van een gebruikersaccount. In de opvolgende lessen worden extra tips gegeven voor het succesvol schrijven van een artikel en wordt er tevens ingegaan op de vraag wat een goed artikel onderscheidt van een slecht artikel. Lessen 5 tot en met 8 worden benut voor het daadwerkelijk schrijven van de bijdrage in de zogenaamde 'zandbak', de oefenruimte waarin een artikel kan worden vormgegeven, zonder dat dit voor het grote publiek zichtbaar is. Na deze fase worden alle studenten gevraagd twee artikelen aan een collegiale toetsing te onderwerpen, suggesties ter verbetering achter te laten op de overlegpagina van de artikelen en de artikelen te redigeren. Nadat de oorspronkelijke auteurs de kans hebben gehad hun artikelen te verbeteren, worden deze vanuit de zandbak naar de daadwerkelijke encyclopedie overgeplaatst. Tevens schrijven de studenten een kort essay over hun ervaringen met Wikipedia. Ten slotte vindt de beoordeling plaats op basis van alle in de lessen aan bod gekomen aspecten.

Een andere manier waarop Wikipedia in het onderwijs gebruikt kan worden is als oefenmiddel in het taalonderwijs. Studenten kunnen de opdracht krijgen om artikelen uit een andere taal te vertalen, bijvoorbeeld een artikel in het Duits van de Duitse Wikipedia wordt vertaald naar het Nederlands voor gebruik op de Nederlandstalige Wikipedia. Zo wordt deze methode op het Monterrey Institute of Technology in Mexico gebruikt tijdens een cursus Engels, waarbij een kleine groep studenten artikelen uit het Engels moet vertalen naar het Spaans, voor gebruik op de Spaanstalige Wikipedia (Wikimedia, Translation Spanish, 2014). Noemenswaardig is dat in de cursus tevens de nadruk wordt gelegd op actieve communicatie met de Wikipedia 'communities' van beide taalversies, waardoor op deze manier de vaardigheden op het gebied van interculturele communicatie worden geoefend (Thelmadatter, 2012).

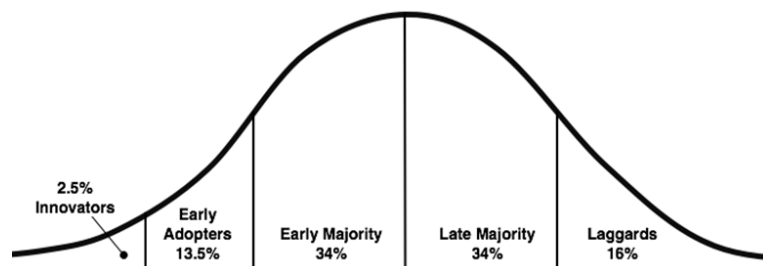
Buiten de hierboven genoemde methoden zijn er nog andere opties om in het kader van onderwijsopdrachten bijdragen te leveren aan Wikipedia. Voorbeelden zijn het verbeteren van de schrijfstijl in een artikel in het kader van een journalistieke of communicatie gerelateerde studie. Ook kan worden gedacht aan het maken van foto- of videomateriaal als begeleiding bij bestaande artikelen. Zo is er een Amerikaans project waarbij studenten landschapsarchitectuur illustraties maken bij artikelen over natuurlijke fenomenen in de regio (Wikimedia, Illustrations case study, 2012).

3 Hoe verloopt innovatie in het hoger onderwijs?

Aangezien de invoering van het gebruik van Wikipedia ter vervanging van traditionele opdrachten in het onderwijs een verandering teweeg brengt, is het interessant om te kijken hoe innovatie in het (hoger) onderwijs doorgaans verloopt en met welke aspecten rekening gehouden moet worden om een dergelijke invoering voorspoedig te laten verlopen.

De onderwijssector is voortdurend in beweging, zeker de opkomst van digitale communicatiemethoden in de afgelopen decennia hebben een flinke impact gehad op de manier waarop het onderwijs is ingericht (Schoonenboom, Roozen, & Sligte, 2004). Volgens Koopman & Vervoorn

(2012) moet er echter nog veel aan het onderwijs veranderen, aangezien “het huidige onderwijs nog te veel gebruikmaakt van ‘verouderde’ onderwijsmethoden” (Koopman & Vervoorn, 2012, p. 287). Zij halen hierbij het concept van *Digital Natives* en *Digital Immigrants* (Prensky, 2001) aan. Digital Natives zijn van de generatie na 1980 die zijn opgegroeid met digitale technologie zoals computers, videospellen en het internet, kortgezegd vallen vrijwel alle scholieren en studenten in deze categorie. Hier tegenover staan de Digital Immigrants, de groep die niet is opgegroeid met digitale technologie, maar hier later toch op een of andere wijze mee te maken heeft gekregen, veel docenten van de oudere generatie worden tot deze groep gerekend. Koopman & Vervoorn (2012) stellen dat het onderwijs beter afgestemd moet worden op de digital natives en dat hiervoor een heroverweging van de vorm en methodologie van het onderwijs noodzakelijk is (Koopman & Vervoorn, 2012). Bij de beschrijving van het innovatieproces maken zij gebruik van het *diffusion of innovations* model van Rogers (2003).



Figuur 1: 5 Stadia van acceptatie van innovatie (Rogers, 2003).

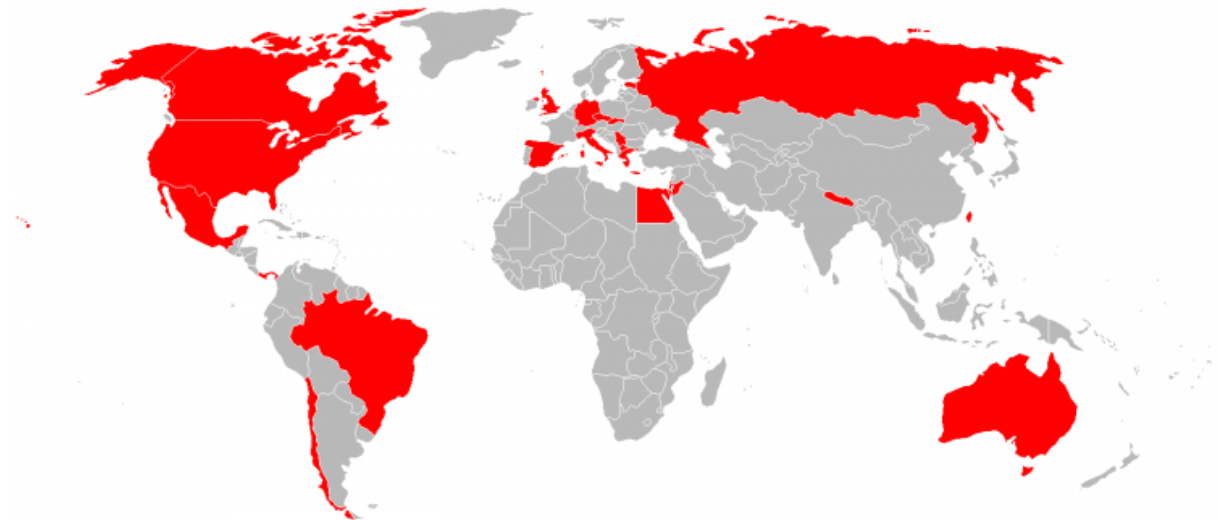
Het model van Rogers onderscheidt 5 groepen mensen die een innovatie op een zeker moment accepteren. Diegenen die een innovatie als eerste accepteren bevinden zich aan de linkerzijde van het model, terwijl aan de rechterzijde diegenen zich bevinden die tot het laatste moment wachten met de acceptatie van een innovatie. Koopman & Vervoorn (2012) stellen dat de digital natives zich veelal aan de linkerzijde bevinden en de digital immigrants zich voornamelijk aan de rechterzijde ophouden. Zij delen de docenten kortweg in 3 groepen in: In de eerste categorie vallen de docenten die zeer open staan voor de digitale mogelijkheden en deze mogelijkheden snel eigen kunnen maken (zij vallen in de ‘innovators’ en ‘early adopters’) (Koopman & Vervoorn, 2012). De tweede categorie bestaat uit docenten met een neutrale kijk op digitale onderwijsinnovaties, ze behoren niet tot de groep die als eerste een innovatie zal omarmen, maar zijn wel bereid om de digitale onderwijsmogelijkheden na verloop van tijd in de eigen lessen te gaan gebruiken (‘early’ en ‘late majority’) (Koopman & Vervoorn, 2012). De laatste, kleine, groep docenten bestaat uit diegenen die zich actief verzetten tegen digitale innovatie in het onderwijs. Zij behoren tot de zogenaamde ‘laggards’ (Koopman & Vervoorn, 2012). Wanneer het aankomt op onderwijsinnovatie, zo zeggen Koopman & Vervoorn (2012), bestaat er altijd een spanningsveld tussen diegenen die willen wachten op het bewijs dat een onderwijsinnovatie in de praktijk werkt (de laggards die achter de feiten aan lopen) en degenen die de innovatie zelf vorm willen geven (innovators en early adopters die voor de feiten uit lopen), terwijl een zorgvuldige en stapsgewijze invoering van de innovatie meestal gegarandeerd wordt door de early en late majority.

Het cruciale aspect in het meekrijgen van de docenten die tot de early en late majority of tot de laggards behoren, nadat een onderwijsinnovatie is omarmd door de innovators en early adopters, is om de onderwijsinnovatie in eerste instantie niet als vervanging, maar als uitbreiding op de bestaande onderwijsvormen aan te bieden (Koopman & Vervoorn, 2012). Op deze manier worden docenten niet gedwongen onmiddellijk over te stappen op de nieuwe technologie, maar komen zij hier al wel zijdelings mee in aanraking. Na verloop van tijd zal hierdoor de acceptatie groter zijn om over te stappen op de nieuwe technologie. Daarnaast is het mogelijk ervaring op te doen met de onderwijsinnovatie en bewijs over de werking hiervan te verzamelen, bewijs dat later aanleiding kan zijn voor de laggards om toch over te stappen op de nieuwe technologie.

Dat het bij onderwijsinnovatie uiterst belangrijk is om het personeel op de werkvloer mee te krijgen en de innovatie voor een belangrijk deel te laten verlopen op de werkvloer, wordt ook

onderstreept door Vodegel, Smid, & van den Bosch (2011): "Onderwijsinnovatie heeft de meeste kans van slagen door de regie over de realisatie over te dragen aan het speelveld. Het is onmogelijk een groot veranderingsproces vanuit de top op basis van een blauwdruk te besturen. Dit is contraproductief." (p. 27)

4 Het Wikipedia Education Program internationaal bekeken



Figuur 2: Landen waarin een pilot voor een WEP heeft plaatsgevonden.

Om het Nederlandse pilotprogramma voor het Wikipedia Education Program (WEP) zo goed mogelijk vorm te kunnen geven is het interessant om te kijken naar andere landen waar al een dergelijke pilot heeft plaatsgevonden of waar een WEP zelfs al volledig in werking is gesteld. De hierna gegeven informatie is afkomstig van de verschillende 'Wikimedia chapters' wereldwijd die een educatieprogramma hebben en hierover de vorderingen hebben gepubliceerd. In figuur 2 is te zien welke landen, 24 in totaal, reeds een pilot hebben afgerond die vergelijkbaar is met de plannen van het Nederlandse Wikimedia chapter. Alleen de landen met een programma gericht op hoger onderwijs (of daartoe concrete plannen hebben) zijn in deze figuur rood gekleurd.

Nadat in 2010 in de Verenigde Staten het eerste WEP van start ging, zijn er wereldwijd vele projecten gevolgd, hoewel de invulling per land soms verschilt. Zowel de VS als Canada (WEP opgestart in 2011) hebben uitgebreide Education Programs, die jaarlijks een significante bijdrage leveren aan de uitbreiding van de Engelstalige Wikipedia (Mathewson, 2014). De programma's in beide landen zijn goed vergelijkbaar en richten zich uitsluitend op het hoger onderwijs (Wikipedia, Wikipedia Education Program United States and Canada, 2013). In tabel 1 wordt de omvang van het WEP in de Verenigde Staten en Canada (gecombineerd) duidelijk.

Tabel 1: Deelnemende universiteiten in de Verenigde Staten en Canada samengevoegd (Wikipedia, Wikipedia Education Program United States and Canada, 2013).

Aantal:	Najaar 2011	Voorjaar 2012	Najaar 2012	Najaar 2013	Voorjaar 2014
Universiteiten	53	47	49	51	21
Cursussen	81	68	63	59	27

De meeste cursussen vallen qua aantal deelnemers tussen 20 en 30 studenten en zijn wat de omvang betreft dus relatief klein, dit vergemakkelijkt de persoonlijke begeleiding. Uitschieters naar boven toe komen echter ook voor, van enkele honderden tot in een extreem geval zelfs 1500 studenten, hoewel er in dit laatste geval sprake was van een niet verplichte bonusopdracht (Wikipedia, Introduction to Psychology, Part I (Steve Joordens), 2011).



In Duitsland werd in de zomer van 2012 een pilot gestart waaraan 5 universiteiten deelnamen, in het wintersemester voegden zich nog 3 universiteiten aan het programma toe. In totaal werden er 10 cursussen gegeven waarbij Wikipedia als centraal hulpmiddel werd gebruikt (Wikipedia, Wikipedia:Hochschulprogramm, 2014). Deze casus is interessant, niet alleen omdat het hier gaat om een West-Europees WEP, maar tevens omdat de omvang en de gevolgen van de pilot zeer goed gedocumenteerd zijn en een aantal belangrijke problemen werden blootgelegd, problemen die zelfs aanleiding gaven om het programma in 2013 te beëindigen.

Het doel van het Duitse *Hochschulprogramm* was om een langetermijnrelatie te bewerkstelligen tussen Wikipedia en de onderwijsmethoden die in gebruik zijn bij het hoger onderwijs (Wikimedia, Report on educational activities 2010-2012, 2013). Er werd voor gekozen om de focus sterk op de docenten te leggen, door trainingen aan te bieden en langdurige ondersteuning te verzorgen. Het hoofddoel was om docenten te overtuigen van het nut van het gebruik van Wikipedia in hun lessen, met als bijkomend streven voor Wikipedia om nieuwe gebruikers te werven en vast te houden (Wikimedia, Report on educational activities 2010-2012, 2013). Docenten kregen verder alle ruimte om het gebruik van Wikipedia in hun lessen op hun eigen manier in te vullen (Wikimedia, Report on educational activities 2010-2012, 2013). Universiteiten werden niet rechtstreeks benaderd met de vraag om deel te nemen aan de pilot, deelnemers bestonden uit docenten die zelf het initiatief hadden genomen contact met Wikimedia Deutschland (WMDE) op te nemen en docenten die zich positief hadden uitgesproken over een samenwerking met Wikipedia, deze laatste groep werd vanuit WMDE benaderd om deel te nemen (Wikimedia, Report on educational activities 2010-2012, 2013).

In de evaluatie van de pilot werden een aantal belangrijke problemen gevonden: door de focus voornamelijk op de docenten te leggen en de studenten zelf niet bij het pilotprogramma te betrekken (docenten informeerden hun studenten over het project, door WMDE werd hier geen aandacht aan besteed), bleek het achteraf lastig om feedback over het programma te ontvangen van de studenten zelf (Wikimedia, Report on educational activities 2010-2012, 2013). Het streven om meer studenten actief te laten worden in het bewerken van Wikipedia bleek achteraf niet te zijn gehaald, maar zeer weinig studenten (gemiddeld 1 per klas) voerden na het afronden van de cursus nog op eigen initiatief bewerkingen uit (Wikimedia, Report on educational activities 2010-2012, 2013). In het wintersemester vond tevens een interessante ontwikkeling plaats, bij twee cursussen nam de Wikipedia instructeur simpelweg de rol van de universitaire docent over (Wikimedia, Report on educational activities 2010-2012, 2013).

Tot slot volgden nog enkele aanbevelingen: het ontbreken van een uniform programma (aangezien de docenten de vrije ruimte werd geboden om hun lessen naar eigen inzicht in te delen) was mogelijk een oorzaak van de lage retentie van nieuwe gebruikers. Bij een toekomstig programma zou meer aandacht moeten worden besteed aan een duidelijk en eenzijdig afgestemd programma (Wikimedia, Report on educational activities 2010-2012, 2013). Hiermee kan mogelijk een groter groepsgevoel (we werken aan het verbeteren van Wikipedia) in plaats van een klasgevoel (we werken aan de opdracht van onze docent) worden bewerkstelligd. Daarnaast werd gevonden dat studenten beter gemotiveerd waren wanneer ze aan een onderwerp konden werken en hierbij, al doende lerend, gebruik moesten maken van Wikipedia (bijvoorbeeld Geschiedenis), dan wanneer er in de vakken rechtstreeks aandacht werd besteed aan de behoudigheden met het werken met Wikipedia ("leer een artikel bewerken") (Wikimedia, Report on educational activities 2010-2012, 2013). Ook is één van de aanbevelingen dat in de toekomst een top-down benaderingsmethode overwogen moet worden in plaats van de, in deze pilot gehanteerde, bottom-up benadering (Wikimedia, Report on educational activities 2010-2012, 2013).

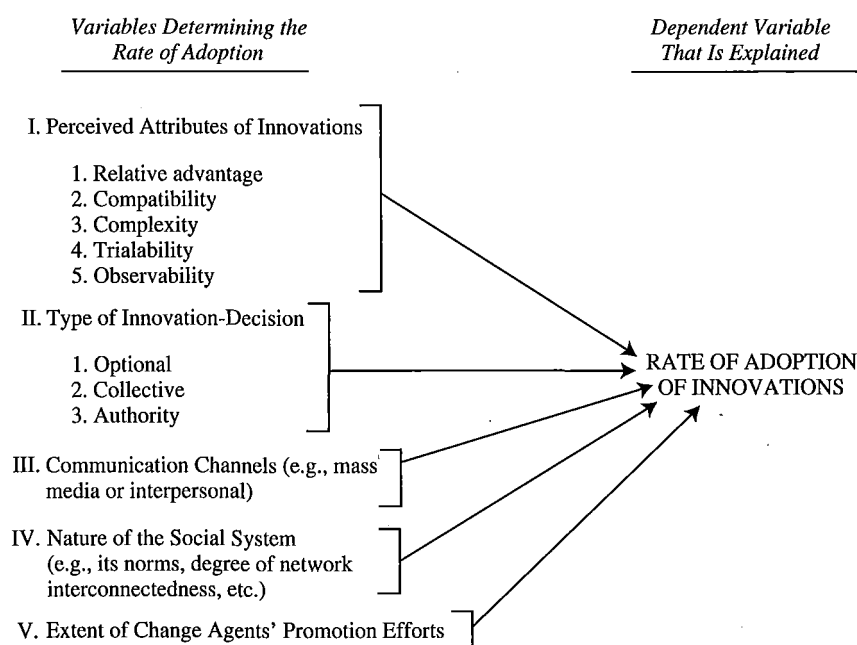
Dat er ook andere interpretaties van een educatieprogramma op basis van Wikipedia bestaan, zien we terug in veel ontwikkelingslanden. Omdat goed en toegankelijk primair- en secundair onderwijs in deze landen vaak ontbreekt, zien we, bijvoorbeeld in een land als India, verregaande initiatieven om geselecteerde Wikipedia artikelen geschikt te maken voor gebruik op scholen,

uitgebracht in verschillende lokale talen en eventueel zelfs offline beschikbaar gemaakt (Wikimedia, Wikipedia for Schools - Indian version, 2011).

In Appendix 1 is een compleet overzicht van de status van wereldwijde WEP projecten opgenomen.

5 Innovatietheorie van Rogers

In de literatuur over de adoptie van innovaties is de '*Diffusion of Innovations*' theorie van E.M. Rogers het meest bekend. Rogers beschrijft onder meer welke factoren invloed hebben op de snelheid waarmee een innovatie wordt aangenomen of 'geadopteerd'. Door de theorie van Rogers toe te passen op het Wikipedia Education Program kunnen we eventuele factoren aanwijzen die de adoptie van het WEP in het hoger onderwijs bemoeilijken of vergemakkelijken.



Figuur 3: Variabelen die invloed hebben op de snelheid van adoptie (Rogers, 2003).

Rogers onderscheidt 5 variabelen, de *Perceived Attributes of Innovations* (zie figuur 3), die een zeer belangrijke rol spelen in de snelheid waarmee een innovatie geadopteerd wordt door een doelgroep. We zullen hieronder eerst de kenmerken van deze variabelen uiteenzetten.

1) *Relative advantage*

"The relative advantage of an innovation, as perceived by members of a social system, is positively related to its rate of adoption." (Rogers, 2003, p. 233) Met het *relative advantage* wordt het voordeel uitgedrukt dat waargenomen wordt door de adopters van een innovatie, ten opzichte van de bestaande technologie. Rogers beschrijft dat dit op verschillende manieren tot uiting kan komen, zo zijn economische factoren van grote invloed: levert de invoering van de innovatie een kostenvoordeel op ten opzichte van het huidige systeem? Ook de eventuele statusverhoging die de adoptie van een innovatie met zich meebrengt blijkt een belangrijk *relative advantage*: het verkiezen van een Ferrari ten opzichte van een sportwagen van Toyota brengt een zekere verhoogde sociale status met zich mee, die een positieve invloed heeft op de snelheid waarmee de innovatie wordt geadopteerd. Om het *relative advantage* van een innovatie te vergroten, en daarmee de adoptie hiervan te bespoedigen, is het mogelijk de adopters met een prikkel te stimuleren. Hierbij kan zowel aan financiële als niet financiële (een bepaalde dienst die verricht wordt of een bepaald goed dat men kan bemachtigen) prikkels gedacht worden.



2) *Compatibility*

"The compatibility of an innovation, as perceived by members of a social system, is positively related to its rate of adoption." (Rogers, 2003, p. 249) *Compatibility* gaat over de mate waarin een innovatie overeenstemt met de heersende normen en waarden, ervaringen en behoeften van de adopter (Rogers, 2003). Normen en waarden zijn vaak cultureel bepaald, adoptie van innovaties kunnen daarom onder verschillende cultuurgroepen anders verlopen. Wanneer een innovatie echter overeenstemt met de, soms zeer diep liggende, culturele overtuigingen, dan bespoedigt dit de adoptie. Ook hebben adopters de neiging om innovaties te vergelijken met ervaringen die zij in het verleden hebben opgedaan. Aan de hand van in het verleden behaalde resultaten proberen zij duidelijkheid te krijgen over de toekomstige impact van de innovatie, ook in dit geval geldt dat de adoptie spoediger zal verlopen wanneer de innovatie gunstige resultaten uit het verleden oproept. Ten slotte zijn er de behoeften van adopters waarop een innovatie aansluit, dit kan ofwel een werkelijke oplossing voor een bepaald gemis van de adopters zijn, of adopters moeten de indruk hebben dat de innovatie een bepaald gemis zal opvullen. Rogers merkt op, dat bijvoorbeeld de naamgeving van een innovatie verregaande gevolgen kan hebben voor de *compatibility*, wanneer hier onvoldoende aandacht aan besteed wordt.

3) *Complexity*

"The complexity of an innovation, as perceived by members of a social system, is negatively related to its rate of adoption." (Rogers, 2003, p. 257) Hoe ingewikkelder een innovatie voor een doelgroep is om ermee te werken, des te moeizamer verloopt de adoptie hiervan. Hiermee wordt niet specifiek iedere ingewikkelde innovatie bedoeld, immers, een complexe innovatie hoeft in het geval van een specifieke vraag, waarbij er sprake is van adopters met zeer veel specifieke (technische) kennis, niet als dusdanig complex te worden ervaren. Rogers merkt op dat *complexity* een kleinere rol speelt dan de twee hiervoor genoemde variabelen, maar dat in een bepaalde gevallen een te complexe innovatie een barrière kan vormen voor de adoptie daarvan (Rogers, 2003).

4) *Trialability*

"The trialability of an innovation, as perceived by the members of a social system, is positively related to its rate of adoption." (Rogers, 2003, p. 258) De mogelijkheid tot het zelf uitproberen van een innovatie alvorens deze geadopteerd wordt, kan de adoptie versnellen. De mogelijkheid tot het uitproberen moet eventuele onzekerheden die er bij de adopter bestaan wegnemen. Rogers merkt op dat uit onderzoek van (Gross, 1942) (Ryan, 1948) volgt, dat trialability een grotere rol speelt bij diegenen die als eerste met de innovatie te maken krijgen (innovators en early adopters), dan bij diegenen die daarop volgen. De latere groepen nemen de waarnemingen van de early adopters over en hoeven daarom de innovatie niet meer eigenhandig uit te proberen (Rogers, 2003).

5) *Observability*

"The observability of an innovation, as perceived by members of a social system, is positively related to its rate of adoption." (Rogers, 2003, p. 258) Wanneer een innovatie zichtbaar is voor het publiek, verloopt adoptie doorgaans sneller. Rogers geeft als voorbeeld dat veel technologische innovaties zowel over een hardware (de behuizing met elektronische componenten) als een software (de programmatuur die de informatie verwerkt en eventuele handelingen uitvoert) kant beschikken. De hardware is voor iedereen zichtbaar, in tegenstelling tot de software. Innovaties die meer op de software kant berusten, worden daardoor doorgaans langzamer geadopteerd (Rogers, 2003).

Rogers geeft verder nog mee dat het aantal mensen dat betrokken is bij het nemen van een beslissing over de adoptie van een innovatie, invloed heeft op de snelheid van de adoptie. Om de



adoptie sneller te laten verlopen, moet men proberen het aantal betrokken personen te beperken (Rogers, 2003).

6 Rogers' innovatietheorie toegepast op de adoptie van het WEP?

In de vorige sectie hebben we een overzicht gegeven van de innovatietheorie van Rogers. Hieronder toetsen we de consequenties van de theorie voor de adoptie van WEP.

1) *Relative advantage*

Het is onwaarschijnlijk dat de invoering van het WEP een kostenvoordeel zal opleveren voor de onderwijsinstellingen. Hoewel er aan het gebruik van Wikipedia als onderwijsmiddel geen kosten zijn verbonden, zal er geen sprake zijn van een vermindering van de werklust voor de docent: de geschreven artikelen zullen nog steeds moeten worden nagekeken en beoordeeld, het gebruik van Wikipedia is slechts een incrementele innovatie ten opzichte van het huidige systeem. Het is zelfs te verwachten dat er voor een goed verloop van de lessen extra inzet van de docent en eventueel ondersteunend (ICT) personeel noodzakelijk is. Een *relative advantage* in het voordeel van het WEP is het mogelijke status aspect, ICT projecten in het onderwijs zijn momenteel populair, zo valt er te denken aan de recentelijke grote belangstelling voor de zogenaamde Steve Jobs scholen (O4NT, 2014).

Wanneer Wikimedia actief ondersteuning biedt aan onderwijsinstellingen, docenten en eventueel studenten, bijvoorbeeld door het aandragen van campus ambassadors, kan dit gezien worden als prikkel om de adoptie van de innovatie te versnellen.

2) *Compatibility*

Een mogelijk probleem met de *compatibility* kan ontstaan wanneer het WEP stuit op een onderwijsinstelling met een grote groep van de door (Prensky, 2001) omschreven *digital immigrants*. Het overtuigen van hen die niet zijn opgegroeid met digitale communicatiemethoden, om Wikipedia te gebruiken als vervanging van traditionele opdrachten, kan de adoptie vertragen.

Het WEP kan mogelijk inspringen op de behoefte van docenten om informatie te verspreiden, de mogelijkheid tot het vrij beschikbaar maken van informatie aan het grote publiek door middel van Wikipedia, kan mogelijk als invulling van deze behoefte beschouwd worden.

De naam, Wikipedia Education Program, al dan niet in de Nederlandstalige variant: Wikipedia EducatieProgramma, levert in het Nederlands geen verwarring op en dekt de lading goed.

3) *Complexity*

Hoewel het concept van het WEP weinig complex is, zijn er enkele studies die de, op het eerste gezicht, onbegrijpelijke Wikipedia syntax die benodigd is voor het bewerken van artikelen, noemen (Ebner, Kickmeier-Rust, & Holzinger, 2008) (Brox, 2012). Ook kwam in de Duitse case een probleem met de complexiteit van de communicatie met de Wikipedia community naar voren:

Die Kommunikation mit der Community muß deutlich verbessert werden. [...]
Die Behandlung eines Problems innerhalb der Community hat ihre eigene Dynamik. Es kann intensive Projekt-Diskussionen, administrative Eingriffe, Meinungsbilder oder polemische Diskussionsformen geben. Diese Eigendynamik innerhalb der Community eignet sich i.d.R. kaum für Neulinge.
(Wikipedia, Hochschulprogramm HTW Berlin, WS 2012/13, 2013)

Wikipedia is echter steeds in beweging, in 2011 gaf oprichter Jimmy Wales al aan te werken aan een editor die eenvoudiger in gebruik was (Fildes, 2011).

4) *Trialability*



Op dit vlak scoort Wikipedia zeer goed. Aangezien iedereen (betrokken bij een onderwijsinstelling of niet) zijn of haar bijdrage kan leveren aan Wikipedia, is het uitproberen van de innovatie zeer eenvoudig. Experimenten in de les kunnen, op kleine schaal, eenvoudig gestart worden.

5) Observability

Aangezien het WEP vooral op een softwareoplossing berust, is de observability beperkt. Wanneer we naar de internationale toepassingen van de verschillende Education Programs kijken, zien we in Nepal een oplossing om de observability te vergroten door middel van aan deelnemers een "Wikipedia Driving License" uit te reiken, bestaande uit een plastic ID kaart en een officieel papieren certificaat (Wikimedia, Nepal Education Program, 2014).

7 Overwegingen voor Nederlands pilotproject op basis van deskresearch

De ervaringen die zijn opgedaan met de verschillende pilots en WEP projecten in het buitenland, alsmede de theorie over het verloop van innovatie in het onderwijs en de adoptie van innovaties geven ons aanwijzingen over hoe een Nederlandse pilot voor het WEP vormgegeven kan worden. Hieronder zullen enkele suggesties volgen over de aanpak van een pilotprogramma:

Het ligt voor de hand om eerst op zoek te gaan naar onderwijsinstellingen die bereid zijn mee te werken aan een (pilot) WEP. Dit kan door (net als bij de Duitse pilot) 'Wikipedia minded' docenten te benaderen, met als voordeel dat deze docenten zelf al open staan voor de innovatie en mogelijk ook al bekend zijn met de gang van zaken binnen de Wikipedia community. Een alternatief is onderwijsinstellingen rechtstreeks te benaderen.

Het is aan te bevelen het programma niet aan te bieden als vervanging van de huidige onderwijsvorm, maar als aanvulling daarop (Koopman & Vervoorn, 2012). Een pilot kan de ideale methode zijn om ervaring op te doen met een dergelijke nieuwe onderwijsmethodiek.

Wanneer de eerste contacten met welwillende onderwijsinstellingen zijn gelegd, is het belangrijk om zogenaamde 'Wikipedia Ambassadors' (Wikimedia, Education A-Z: Ambassadors, 2014) aan te stellen en op te leiden. De ambassadors kunnen cruciaal zijn voor de snelle adoptie van het WEP, doordat zij een belangrijk *relative advantage* bieden.

Uit de ervaringen met de Duitse pilot leren we dat een eenduidige communicatie over het programma en de doelen daarvan noodzakelijk is (Wikimedia, Report on educational activities 2010-2012, 2013). Niet alleen om eventuele onduidelijkheden tijdens de looptijd van het programma te voorkomen, maar ook om achteraf de uitkomsten van de pilot goed met elkaar te kunnen vergelijken.

Om conflicten met de Wikipedia community te voorkomen verdient het aanbeveling om studenten als zodanig zichtbaar te maken voor de community. Ook is het belangrijk de studenten te onderwijzen over de omgangsnormen bij het gebruik van Wikipedia. Conflicten tussen gebruikers kunnen een sterk demotiverende impact hebben op studenten (Farzan & Kraut, 2013), daarom is het aan te raden hier vroegtijdig aandacht aan te besteden

8 Bronnen

Brox, H. (2012). The elephant in the room: a place for Wikipedia in higher education? *Nordlit* 30, 143-155.

Cohen, N. (2011, January 30). Define Gender Gap? Look Up Wikipedia's Contributor List. *The New York Times*.

Ebner, M., Kickmeier-Rust, M., & Holzinger, A. (2008). Utilizing Wiki-Systems in higher education classes: a chance for universal access? *Universal Access in the Information Society* 7, 199-207.



- Farzan, R., & Kraut, R. E. (2013). Wikipedia Classroom Experiment: bidirectional benefits of students' engagement in online production communities. *Proceedings of the SIGCHI Conference on Human Factors in Computing Systems* (pp. 783-792). New York: ACM.
- Fildes, J. (2011, January 14). *Jimmy Wales says Wikipedia too complicated for many*. Opgeroepen op June 20, 2014, van BBC News Technology: <http://www.bbc.com/news/technology-12171977>
- Gross, N. C. (1942). *The Diffusion of a Culture Trait in Two Iowa Townships*. Ames: Iowa State College.
- Jenkins, H., Purushotma, R., Weigel, M., Clinton, K., & Robison, A. J. (2009). *Confronting the Challenges of Participatory Culture. Media Education for the 21st Century*. Cambridge, Massachusetts: The MIT Press.
- Koopman, P., & Vervoorn, J. (2012, June). Onderwijsinnovaties voor de digitale student. *Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde* 119 , pp. 286-290.
- Mathewson, J. (2014, February 4). *Student editors in the US and Canada add more content than ever in fall 2013*. Opgeroepen op June 20, 2014, van Wikimedia: <http://blog.wikimedia.org/2014/02/04/wikipedia-education-program-us-canada-fall-2013/>
- O4NT. (2014, January 28). *Nieuwe scholen sluiten aan*. Opgeroepen op June 20, 2014, van O4NT Onderwijs voor een nieuwe tijd: <http://o4nt.nl/persbericht-over-uitbreiding-in-binnen-en-buitenland/>
- Prensky, M. (2001). Digital Natives, Digital Immigrants. *On the Horizon Vol. 9 No. 5* .
- Redfield, R. (2014, January 14). *Education Program:University of British Columbia/Human Ecology (BIOL 345) (2013-02)*. Opgeroepen op June 20, 2014, van Wikipedia: https://en.wikipedia.org/wiki/Education_Program:University_of_British_Columbia/Human_Ecology_%28BIOL_345%29_%282013-02%29
- Rogers, E. M. (2003). *Diffusion Of Innovations 5th edition*. New York: The Free Press, A Division of Simon & Schuster, Inc.
- Ryan, B. (1948). A Study in Technological Diffusion. *Rural Sociology* 13 , 273-285.
- Schoonenboom, J., Roozen, F., & Sligte, H. (2004). *Stand van zaken van ICT in het hoger onderwijs, ICT-onderwijsmonitor studiejaar 2002/2003*. Amsterdam/Leiden: SCO-Kohnstamm Instituut.
- Thelmadatter, L. (2012, June 8). *Syllabus "Wikipedia English"*. Opgeroepen op June 20, 2014, van Wikimedia Outreach: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/fa/LeighThelmadatterSyllabus.pdf>
- Vodegel, F., Smid, G., & van den Bosch, H. (2011, September). Succesfactoren voor de aanpak van onderwijsinnovatie. *OnderwijsInnovatie* , pp. 25-29.
- Wikimedia. (2014, May 21). *Educatieprogramma*. Opgeroepen op June 20, 2014, van Wikimedia Nederland: <https://nl.wikimedia.org/wiki/Educatieprogramma>



Wikimedia. (2014, May 23). *Education A-Z: Ambassadors*. Opgeroepen op June 20, 2014, van Wikimedia Outreach:

<https://outreach.wikimedia.org/wiki/Education/A%E2%80%93Z#Ambassadors>

Wikimedia. (2012, June 21). *Illustrations case study*. Opgeroepen op June 20, 2014, van Wikimedia Outreach:

https://outreach.wikimedia.org/wiki/Education/Case_Studies/illustrations

Wikimedia. (2014, May 29). *Nepal Education Program*. Opgeroepen op June 20, 2014, van Wikimedia Outreach: <https://outreach.wikimedia.org/wiki/Education/Countries/Nepal>

Wikimedia. (2013, July 5). *Report on educational activities 2010-2012*. Opgeroepen op June 20, 2014, van Wikimedia Deutschland:

https://meta.wikimedia.org/wiki/Wikimedia_Deutschland/Report_on_educational_activities_2010-2012

Wikimedia. (2014, January 7). *Translation Spanish*. Opgeroepen op June 20, 2014, van Wikimedia Outreach:

https://outreach.wikimedia.org/wiki/Education/Case_Studies/translationspanish

Wikimedia. (2011, December 3). *Wikipedia for Schools - Indian version*. Opgeroepen op June 20, 2014, van Wikimedia India:

http://wiki.wikimedia.in/Projects:_Wikipedia_for_Schools/Indian_version

Wikipedia. (2013, March 12). *Hochschulprogramm HTW Berlin, WS 2012/13*. Opgeroepen op June 20, 2014, van Wikipedia Deutschland:

https://de.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Hochschulprogramm/HTW_Berlin,_WS_2012/13/Auswertung

Wikipedia. (2011, December 1). *Introduction to Psychology, Part I (Steve Joordens)*. Opgeroepen op June 20, 2014, van Wikipedia:

https://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Canada_Education_Program/Courses/Introduction_to_Psychology,_Part_I_%28Steve_Joordens%29

Wikipedia. (2013, December 26). *Wikipedia Education Program United States and Canada*. Opgeroepen op June 20, 2014, van Wikipedia:

https://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Education_program/Courses

Wikipedia. (2014, June 19). *Wikipedia:Hochschulprogramm*. Opgeroepen op June 20, 2014, van Wikipedia Deutschland: <https://de.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Hochschulprogramm>



9 Appendix 1: Status van WEP wereldwijd

Land:	Pilot	WEP actief in hoger onderwijs
Algeria	Yellow	Onderzoekende fase
Argentina	Pink	Project vastgelopen, in afwachting op initiatiefnemers
Armenia	??	Samenwerking met 2 universiteiten
Australia	Green	Enkele universiteiten, pilots binnen universiteit hebben plaatsgevonden
Austria	Pink	Eén universitair docent werkt met Wikipedia
Azerbaijan	Pink	Voornemen een WEP op te starten, contact met universiteiten
Bangladesh	Pink	Voornemen een WEP op te starten
Belgium	Pink	Geen voornemen tot opzetten WEP, enkel promotie van Wiki op universiteiten
Bolivia	Pink	Voorlichting op basis- en middelbare scholen.
Brazil	Green	Uitgebreide pilot onder universiteiten, veel draagvlak.
Canada	Green	WEP is in volledige werking, uitgebreide info op infopagina
Chile	Green	Kleine pilot heeft plaatsgevonden, plannen voor toekomstige uitbreiding.
Colombia	Pink	Plannen voor voorlichting in het onderwijs.
Czech Republic	Green	WEP in universiteiten
Denmark	Pink	Samenwerking met middelbare scholen, één (vastgelopen) universiteitsproject
Ecuador	Yellow	Bezig met opzetten van WEP, pilot gepland voor 2013-2014
Egypt	Green	Uitgebreide pilot in 2012, voortdurende resultaten
Estonia	Green	Samenwerking met één universiteit, 400+ artikelen jaarlijks
Finland	Pink	Studentencampagne wil universiteiten in de toekomst bij Wiki betrekken
France	Pink	Wel samenwerking met scholen/universiteiten, maar op andere wijze
Germany	Green	Pilot heeft plaatsgevonden, project in 2013 afgeblazen, eigen initiatieven nog gaa
Greece	Green	WEP in werking in bepaalde universiteiten
Honduras	Pink	Interesse in opzetting WEP, maar nog niet begonnen.
Hong Kong	Pink	Richten zich alleen op middelbaar onderwijs
Hungary	Pink	Focus op middelbaar onderwijs, beginnende fase
India	Pink	Gebruikt Wikipedia als leermiddel voor lager/middelbaar onderwijs
Indonesia	Pink	Via wedstrijden worden studenten aangemoedigd content bij te dragen aan wiki.
Ireland	Pink	Plannen om wikipedia artikelen geschikt te maken voor gebruik in onderwijs
Israel	Green	Pilots in middelbaar en hoger onderwijs. Uitbreiding van hoger onderwijs op to de
Italy	Green	Middelbaar en hoger onderwijs werken mee aan WEP.
Japan	Pink	1 universiteit gebruikt Wikipedia in lessen, verder lijkt er geen sprake van een WE
Jordan	Green	Info alleen in Arabisch. WEP lijkt goed op gang te zijn
Kazakhstan	Pink	Geen WEP, wel aanvulling wiki door studentengroepen en ambassadeurs
Kenya	Pink	Interesse voor aanpassing wiki voor onderwijsdoeleinden.
Korea	Pink	1 docent gebruikt Wiki in lessen, geen sprake van een WEP
Macedonia	Green	WEP op universiteiten om taalzone te versterken
Mexico	Green	WEP op universiteiten.
Namibia	Pink	1 universiteit heeft wikipedia in 2012 gebruikt, stopgezet ivm tekort aan resource
Netherlands	Yellow	
Nepal	Green	Pilots hebben plaatsgevonden, bepaalde instellingen geven traject met certificate
Norway	Pink	1 docent/universiteit gebruikt wiki in lessen
Panama	Green	Succesvolle pilot op 1 universiteit
Philippines	Pink	Geen info opgegeven
Poland	??	Lijken wel een WEP te hebben, echter alleen info in Pools
Portugal	Yellow	Partnership met één universiteit om WEP op te gaan zetten



Russia		2 universiteiten werken met WEP
Saudi Arabia	??	1 universiteit lijkt materiaal beschikbaar te stellen, overige info alleen in Arabisch
Serbia		Diverse WEP projecten, maar lijken op 1 universiteit plaats te vinden
Singapore		1 (rechten) universiteit werkt aan WEP
Slovakia		WEP op 2 universiteiten
South Africa		1 project op middelbare school
Spain		WEP op 2 universiteiten
Sweden		Doel om WEP op te zetten, training van ambassadors is afgerond
Switzerland		Er bestaan plannen voor opzetting WEP, maar een partner uni is nog niet gevonden
Taiwan		WEP op 1 universiteit (en andere vormen van onderwijs)
Thailand		Wel educatieproject maar van gecoördineerd WEP lijkt geen sprake
Tunisia		Lijkt wel sprake te zijn van soort WEP, echter zeer beperkte info beschikbaar
Uganda		Geen sprake van WEP
Ukraine		Samenwerking in de vorm van stage voor studenten bij Wikimedia.
United Kingdom		Uitgebreid WEP programma
United States		Oorsprong van WEP
Uruguay		Vorbereidingen voor opzetting WEP
Venezuela		Geen relevante informatie over WEP
Yemen		Geen relevante informatie over WEP



'Leren door doen'

creëer voorwaarden voor toekomstige successen van
Wikipedia in het Onderwijs

rapportage onderzoeksproject Educatie

Peter van Eijk, Bart Nieuwenhuis

30 juni 2014



Inhoudsopgave

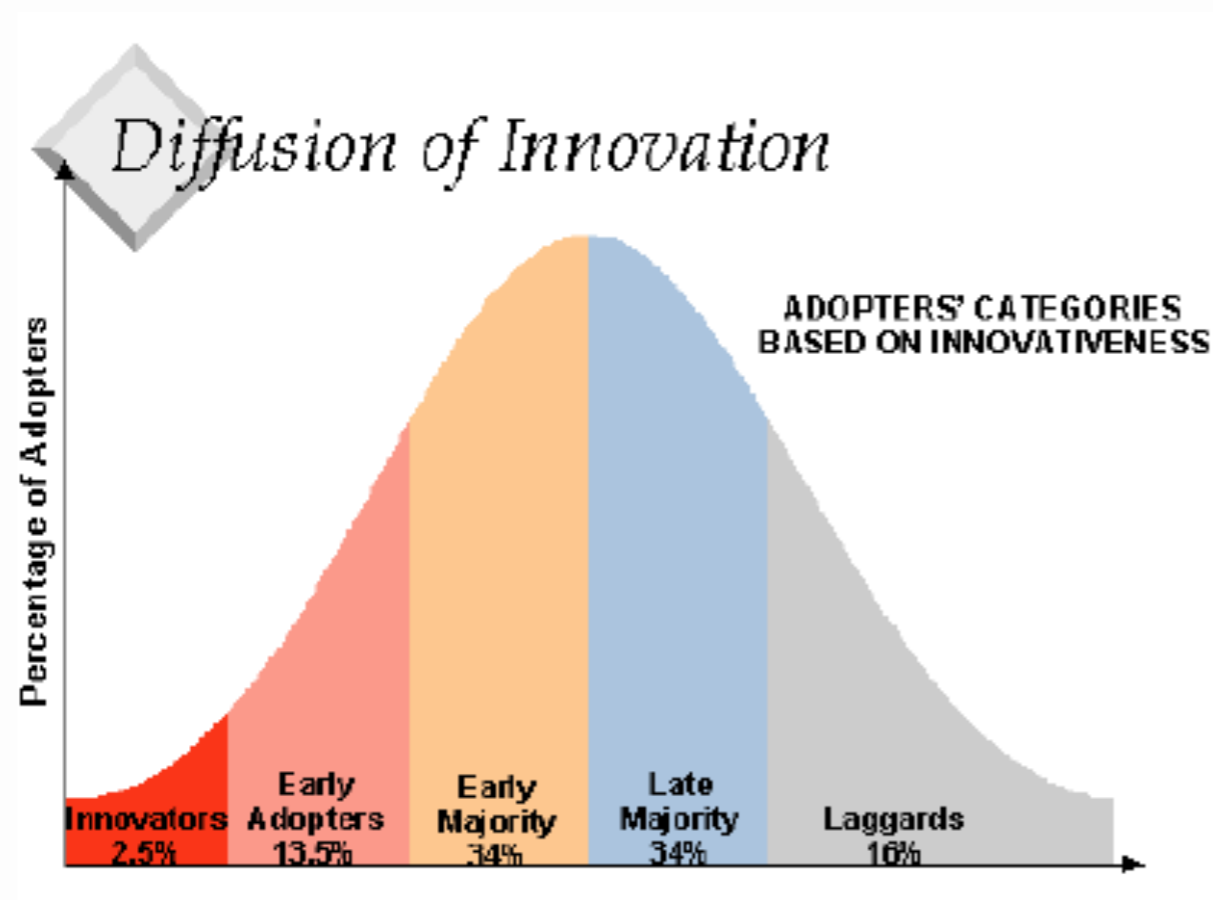
- Opdracht: context, aanpak en begrippen
- Onderzoek: hoofdvragen, interviews en literatuuronderzoek
- Bevindingen en conclusies
- Advies
- Bijlagen

Context van de opdracht: achtergrond



- Jaarplan 2014 Wikimedia Nederland (WMNL): verkennen mogelijkheden om op het terrein van educatie actief te worden.
- Februari 2014: WMNL nodigt marktpartijen uit om plan van aanpak in te dienen.
- Maart 2014: WMNL verstrekt opdracht aan PBF innovatie.
- April, mei, juni 2014: uitvoering veldonderzoek en aanvullend onderzoek

Onderzoeksproject: aanpak en begrippen



- Hoger Onderwijs- en Onderzoeksgemeenschap: een heterogeen sociaal systeem waarin actoren werkzaam zijn met diverse achtergronden, die in beginsel open staan voor innovatie.
- Innovatie: iets nieuws dat actoren invoeren in een sociaal systeem om een doel te bereiken.
- Het toepassen van Wikipedia is een innovatie: hoe kan diffusie hiervan succesvol plaatsvinden?

Context van de opdracht: twee onderzoeksvragen centraal



- Onderzoeksvraag A
 - Welke actoren in de universitaire Onderwijs- en Onderzoeksgemeenschap kunnen gerekend worden tot potentiële vrijwilligers/bewerkers van Wikimedia projecten?
 - Wat zijn drijfveren, belemmeringen, en mogelijke stimulansen voor deze actoren en in hoeverre zien zij toegevoegde waarde in een mogelijke toekomstige samenwerking met Wikimedia Nederland?
- Onderzoeksvraag B
 - In hoeverre is het voor Wikimedia Nederland wenselijk en mogelijk, om in de tweede helft van 2014 een pilotproject te initiëren dat uitzicht biedt op toekomstige succes voor de deelnemende actoren uit de universitaire gemeenschap?



Interview thema's - algemeen

- Wat is het actuele gebruik van Wikipedia en andere Wikimediatoepassingen (o.a. Wiki Commons , Wiki Data, Wikiwoordenboek) in de directe werkomgeving van de deelnemers aan de interviewronde?
- In hoeverre hebben actoren in het Hoger Onderwijsveld – zoals docenten, studenten, promovendi, coördinatoren – behoefte om Wikipedia en andere Wikimediatoepassingen te gebruiken in het onderwijs?
- Welke eventuele mogelijkheden zien zij om Wikipedia en de andere Wikimediatoepassingen te gebruiken in het onderwijs? Welke soorten opdrachten zouden docenten aan universiteiten en hogescholen bijvoorbeeld kunnen hanteren?
- Welke mogelijke weerstanden zijn er bij docenten om Wikipedia en de andere Wikimediatoepassingen te gebruiken en hoe zouden deze weerstanden weggenomen kunnen worden?



Interview thema's – partnering, pilots

- *Partnerships*
 - Welke eventuele mogelijkheden zien beleidsmakers en belangenpartijen voor kansrijke samenwerkingsrelaties tussen Wikimedia en het Hoger Onderwijs?
 - Met welke partners kan Wikimedia Nederland eventueel gaan samenwerken om tot goede gezamenlijke projecten te komen?
- *Proefproject(en)*
 - Welke mogelijke ideeën bestaan in het veld over proefprojecten die kansrijk kunnen zijn en die een goed begin kunnen vormen van een langdurig educatieprogramma?
 - Zijn er eventueel ook “quick wins”?
 - Hebben de gesprekspartners nog overige suggesties voor vervolgstappen in dit kader?

Aanvullend en ondersteunend onderzoek



- Afstudeeronderzoek
 - International Business Administration
 - Entrepreneurship and Innovation
 - Universiteit Twente
- Student
 - Hugo van Meijeren
- Titel
 - Hoe kan het hoger onderwijs innoveren met behulp van Wikipedia?
- Aanpak
 - Hoe kunnen we Wikipedia gebruiken in het hoger onderwijs?
 - Hoe verloopt innovatie in het hoger onderwijs?
 - Hoe kunnen we de Innovatietheorie van Rogers gebruiken voor WMNL?
- Publicatie
 - Universiteit Twente, Enschede, 3 juli 2014



PBF INNOVATIE

Onderzoeksvraag A
de relevante actoren nader in beeld



Relevante actoren in het onderwijs veld

- Studenten
 - universiteiten & hogescholen
- Docenten
 - universiteiten & hogescholen
- Ondersteunend personeel:
 - bibliotheek en mediatheekprofessionals
 - ICT medewerkers
- Bestuurlijke organisaties
 - VSNU, HBO-raad
 - Ministerie OCW
- WMNL
 - bestuur & bureau
 - editors

Studenten



- Studenten met ervaringen
 - studieniveau bachelor is geschikt (HBO/WO)
 - positief:
 - kunnen relatief snel met Wikipedia aan de slag
 - vinden schrijven voor Wikipedia stimulerend
 - aandachtspunten:
 - vinden Wikipedia 'look and feel' niet voldoen aan hedendaagse gebruikersmaatstaven
 - zijn vooralsnog geen Wikipedian geworden (weinig - geen retentie)
- Studenten zonder ervaring
 - positieve grondhouding ten opzichte van Wikipedia
 - nieuwe studenten zullen naar verwachting ook positief zijn
 - Internationaal onderzoek geeft vergelijkbare beelden



Docenten met ervaring

- Kenmerken
 - academisch opgeleid
 - specifieke kennis op eigen vakgebied
 - beschikken over 'online' mediavaardigheden
- Positief
 - zijn intrinsiek gemotiveerd om met Wikipedia te werken
 - om uiteenlopende redenen bereid 'iets extra's' brengen
 - beoordelen de Wikipedia output van studenten als redelijk tot goed
 - hebben ondersteuning gekregen van WMNL en van interne collega's
- Aandachtspunt:
 - Tot dusver geen systematische evaluatie over Wikipedia inzet



Docenten zonder ervaring

- Docenten met positieve grondhouding:
 - staan positief tegenover Wikipedia en zien mogelijkheden voor inzet: bijvoorbeeld: ‘blended learning’ op masterniveau
 - zij verwachten additionele motivatie bij studenten
 - zien echter ook belemmeringen:
 - het kost tijd om het bestaande onderwijsformat aan te passen en in te voeren
 - plaatsen vraagtekens bij opbrengsten en mogelijkheden voor aantal jaren “hergebruik”
 - stellen vragen over kwaliteit en beoordeling van het geleverde redactiewerk
 - missen inzicht in governance structuur Wikipedia
- Docenten met negatieve grondhouding:
 - kennisoverdracht door scripties is “old school”
 - status van erkende expert versus wiki-werkwijze



Ondersteunend personeel

- Professionals in Media / ICT en Bibliotheken
 - staan open voor innovatie in onderwijs
 - zijn bezig met heruitvinden van eigen functie en rol
 - genereren een draaggolf voor verandering om op mee te liften
 - zijn potentieel kandidaat voor ambassadeursrol
 - Zijn in GLAM-context al een natuurlijke gesprekspartner van WMNL



Bestuurlijke organisaties

- innovatie met verstrekkende gevolgen in onderwijswereld ontluikt:
 - schaaldiscussies
 - nieuw stelsel van studiefinanciering
 - kennisoverdracht versus kennis toepassen
 - eerste introductie van Massive Open Online Courses
 - hernieuwde politieke aandacht voor ‘leven lang leren’
 - ...
- Relatienetwerk naar overheden en brancheorganisaties:
 - Wikipedia is te groot om te negeren
 - gebruik Wikipedia versus vullen van Wikipedia
 - aandachtspunt: verder ontwikkelen van relaties met bestuurlijke organisaties is van belang gezien bestaande uitgangssituatie

Wikimedia Nederland



- Bestuur
 - hoog ambitieniveau (o.a. brainstorm wiki-zaterdag)
 - verdere ontwikkeling van relaties op bestuurlijk niveau nodig
 - Ministerie OCW, Kennisnet, SURF, ...
 - werken met WMNL vrijwilligers is een uitdaging
- Editors
 - de community is beperkt zichtbaar
 - aandachtspunten:
 - Managen van innovatieprocessen in een vrijwilligersorganisatie
 - Kwaliteit van innovatie wordt bepaald door kwaliteit van interactie: zijn er voldoende leden van de community beschikbaar als innovators bij vervolgactiviteiten?



Conclusies bij hoofdvraag A

- Literatuurstudie en interviews hebben aangetoond dat er - naast de bestaande pioniers - docenten in Nederland zijn die in beginsel mee zullen willen doen aan pilotprojecten in het Onderwijsveld.
- Aandachtspunten bij eventuele pilotprojecten op basis van innovatie diffusietheorie (zie de deelrapportage over Onderwijsinnovatie en de rol van Wikipedia):
 - ondersteuning (toegankelijke documentatie, eenvoudig te benaderen vrijwilligers, ...)
 - Overgrote deel van docenten zijn 'digitale migranten'
 - Wiki gereedschappen en werkwijzen
 - uitproberen is goed mogelijk
 - Wikipedia Driving Licence



PBF INNOVATIE

Onderzoeksvraag B

Opdracht: Hoofdvraag B



- In hoeverre is het voor Wikimedia Nederland wenselijk en mogelijk om in de tweede helft van 2014 een pilotproject te initiëren dat uitzicht biedt op toekomstig succes voor de deelnemende actoren uit de hoger onderwijs- en onderzoeksgemeenschap?



Hoofdvraag B: bevindingen

- Wikimedia Educational Program heeft tot doel studenten tijdens hun studie te laten bijdragen aan Wikipedia
- Nederlandse pioniers ('innovators') zijn positief over eerste ervaringen
- Er zijn docenten en bestuurders met een positieve grondhouding ('early adaptors') in Hoger Onderwijs maar op de weg naar groei bestaan er forse hindernissen:
 - innovatie mogelijkheden zijn beperkt in het Hoger Onderwijs (o.a krimp in budgetten en personeelsformatie)
 - toenemende discussie over Financieringsmodel en Schaal
 - herijkingproces over rol van ICT in hoger onderwijs loopt nog
- Conclusies over stimuleren Wikipedia gebruik illustreren de complexiteit van deze opgave:
 - er zijn nog geen gedocumenteerde 'best practices': positieve effecten voor studenten en docenten zijn beperkt zichtbaar
 - onderzoeksresultaten geven een gemengd beeld

Enkele conclusies uit onderzoek (1)



- Ebner, M., Kickmeier-Rust, M., & Holzinger, A. (2008). Utilizing Wiki-Systems in higher education classes: a chance for universal access? Universal Access in the Information Society, 7(4), 199–207
 - *Amazingly, the results show that, in total, none of the N = 287 students created new articles or edited existing ones during a whole semester.*
 - *It is concluded that the use of Wiki-Systems in educational settings is much more complicated, and it needs more time to develop a kind of “give-and-take” generation.*

Enkele conclusies uit onderzoek (2)



- Brox, H. (2012). The Elephant in the Room: A Place for Wikipedia in Higher Education? Nordlit.
 - *In this paper I have also suggested that a way to remedy both lack of knowledge and interest among students towards Wikipedia content would be to actively engage them in creating and maintaining Wikipedia content. Rather than ignoring the looming elephant, teachers should enable their students to take part in both feeding and cleaning up. In material terms, as a collection of facts, Wikipedia is of limited interest, but to learn understand its functions through actively taking part in building it may help foster a kind of literacy that our digital era urgently requires.*



Hoofdvraag B: conclusie

- Het is wenselijk en lijkt mogelijk om een pilotproject te initiëren dat uitzicht biedt op toekomstig succes:
 - wenselijk:
 - Wikipedia wordt op grote schaal gebruikt door studenten en docenten: de vraag naar mogelijkheden om gebruik op een hoger niveau te brengen (kwalitatief, kwantitatief) dringt zich op
 - om een gebalanceerde, stapsgewijze groei te kunnen realiseren van 'innovators' (2.5%) naar 'early adopters' (13,5%) is er behoefte aan nieuwe kennis en inzichten
 - onder 'early adopters' is er behoefte aan 'know how' (zij erkennen dat Wikipedia te groot is om te negeren)
 - mogelijk:
 - 'innovators' zijn bereid hun pionierswerk te continueren
 - binnen WMNL leeft ambitie om actief bij te gaan dragen aan de kennisontwikkeling binnen de Foundation op Educatie gebied

Advies aan WMNL: kies voor 'leren door doen'



- Kies voor 'leren door doen' als strategie voor gebalanceerde groei: creëer voorwaarden voor toekomstig succes door het initiëren van drie pilotprojecten in het Hoger Onderwijs.
- Start een voorbereidingsfase:
 - richt een projectorganisatie op door het bemensen van drie sleutelposities: (opdrachtgever, projectleider, projectmedewerkers)
 - verstrek middelen: ca € 15.000 euro ('zaaigeld')
 - benoem zo spoedig mogelijk een kwartiermaker, taken o.a.:
 - opstellen plannen voor pilotprojecten
 - bijdragen aan inrichting projectorganisatie
 - bijdragen aan werving van financiële middelen voor uitvoeringsfase
 - concipiëren intentieovereenkomsten met partners uit Onderwijs
 - doorlooptijd juli – oktober 2014
 - november: 'go – no go' besluit over start Pilotprojecten in 2015

Advies aan WMNL: benut drie pilotkansen voor onderwijspraktijk ('evidence inspired')



- Studenten schrijven artikelen over onderwerpen die interessant zijn voor het vakgebied van de desbetreffende docent:
 - voorbeeld: Canada
 - student: heeft zichtbare resultaat van zijn werk
 - docent: verbetert zo de inhoud van wikipedia
 - Aandachtspunt in pilot: is dit jaar in jaar uit vol te houden?
- Studenten oefenen voor het taalonderwijs. Zij vertalen bijvoorbeeld vanuit het Engels voor de Nederlandse Wikipedia:
 - voorbeeld: Mexico
 - student: oefent met vertalen en interactie met anderstaligen
 - docent: hands-on kwaliteit voor taal
- Studenten Communicatie leren encyclopedisch schrijven:
 - voorbeeld: Verenigde Staten
 - student: oefent verschillende communicatiestijlen

Advies aan WMNL: creëer/faciliteer een pilot-platform



- Direct verbonden aan WMNL, maar losgekoppeld van Wikipedia,
- Platform kent een aantal functies:
 - monitoring pilotprojecten
 - evaluatie pilotprojecten
 - kennisuitwisseling tussen studenten, docenten, editors
 - klankbord voor deelnemers aan pilotprojecten
 - projectleider WMNL heeft taak als 'community organizer' voor pilotdeelnemers
- bespreek samenwerkingsmogelijkheden met SLO, Kennisnet en Open Universiteit (<http://www.wikiwijsleermiddelenplein.nl>)

Beoogde resultaten pilotprojecten (1): nieuwe kennis opbouwen



- Wat is de impact op studenten?
 - Welke inspanningen moeten studenten leveren?
 - Hoe gaan studenten om met wikipedia (tools, regels)?
 - Wat is de structurele impact (zie Duitse ervaringen)
 - Wat is de beleving bij studenten?
 - Gebruik van gereedschappen?
 - Omgang met editors?
- Wat is de impact op docenten?
 - Welke inspanningen moeten docenten leveren?
 - Eenmalig, bij de eerste keer?
 - Structureel, in de jaren die volgen?
 - Welke ondersteuning kan de inspanningen verminderen?
 - Welke ondersteuning kan WMNL leveren?
 - Welke middelen kunnen docenten verder ondersteunen?
 - Wat is de beleving bij docenten?
 - Gebruik gereedschappen
 - Omgang met editors

Beoogde resultaten pilotprojecten (2): betere lemma's Wikipedia, sterker netwerk



- Pilotprojecten beogen verbetering lemma's in Wikipedia Nederland:
 - in aantal en omvang
 - in kwaliteit
- Pilotprojecten beogen netwerk WMNL te versterken:
 - ervaring in samenwerken bij innovatie in onderwijs
 - Kennisopbouw met het oog op vervolginiciatieven



Advies aan WMNL: maak bij pilots gebruik van ondernemerslessen

- Uitvoeren Pilotprojecten is voorbeeld van ‘leren door doen’:
 - ‘Lean start up’ methode: bouwen, meten, evalueren (Eric Ries)
 - Effectuation methode: ‘ondernemen kan je leren’ (Saras Sarasvathy)
- “We have a strategy: it is called doing things” (Herb Kelleher, CEO South West Airlines)



Advies aan WMNL: opdrachtgever

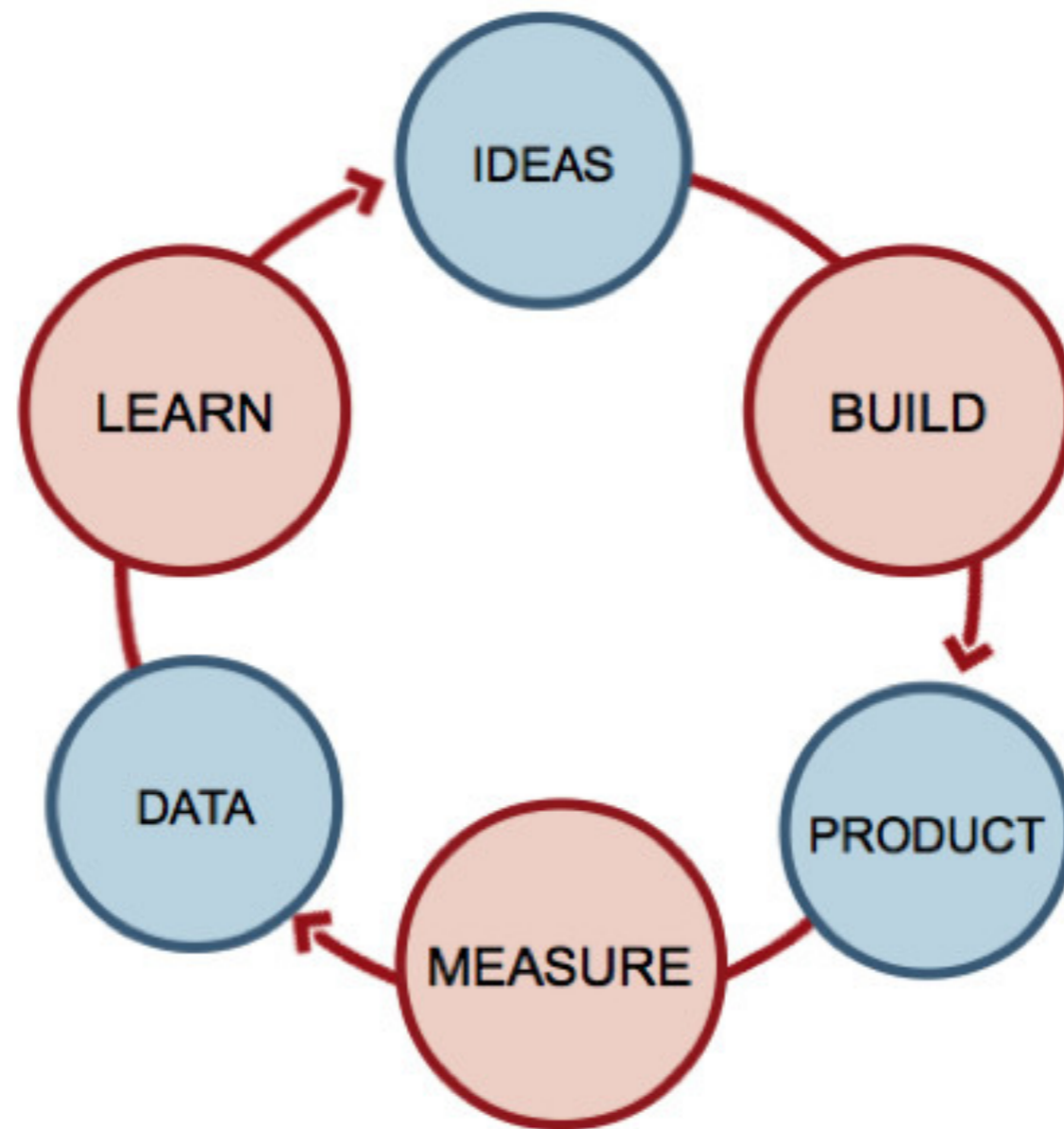
- WMNL opdrachtgever rol (meedoen in voorhoede Wikimedia Foundation op het terrein van Educatie)
 - versterk het draagvlak in de vrijwilligersorganisatie
 - geef bestuurlijke dekking en initieer innovatieprocessen
 - accepteer de risico's die inherent zijn aan innoveren via pilots
 - bouw netwerk naar overheid en sleutelorganisaties verder uit
- *In the public, as well in the educational discourse Wikipedia is controversial. It is rarely acknowledged as a valid resource; many university teachers express profound concerns and some have even taken measures to ban Wikipedia from courses altogether. For others, Wikipedia is like the proverbial elephant in the room: looming large, increasingly more difficult to ignore, yet no one seems able to address its presence in any appropriate manner*

Brox, H. (2012). The Elephant in the Room: A Place for Wikipedia in Higher Education? Nordlit.



Bijlage 1: Bruikbare methoden voor pilotprojecten Wikimedia Nederland Lean Start up en Effectuation

The Lean Start-Up



Eric Ries 'The Lean Startup'



Effectuation

Effectuation is a logic of entrepreneurial expertise. What makes great entrepreneurs isn't genetic or personality traits, risk-seeking behavior, money, or unique vision. Effectuation research has found that there is a *science* to entrepreneurship and that great entrepreneurs across industries, geographies, and time use a *common logic*, or thinking process, to solve entrepreneurial problems. Effectuation is a *logic of entrepreneurial expertise* that both novice and experienced entrepreneurs can use in the highly unpredictable start-up phase of a venture to reduce failure costs for the entrepreneur.

Effectual Principles





Bijlage 2: overzicht van gesprekspartners (interviews op persoonlijke titel)

Gesprekspartners (alfabetische volgorde)



- Dr. C. Bröer (Universiteit van Amsterdam)
- Dr. V. Demoed (Zomerschool Klassieken)
- Dr. K. Dittrich (voorzitter VSNU)
- Prof. dr. W. Gijsselaers, (Universiteit Maastricht)
- Prof. dr. J. Lemmink, (Universiteit Maastricht)
- Dr. ir. T. Lucassen (Hogeschool Windesheim)
- J. Meijers MBA (Hogeschool Rotterdam)
- E. Nieuwenhuis (TU Delft, ORAS)
- Prof. dr. P. Ribbers, (Tilburg University)
- Prof. dr. J.M.C. Schraagen (Universiteit Twente, TNO)



PBF INNOVATIE

Bijlage 3: opties voor nader onderzoek



Opties voor nader onderzoek

- Onderzoek mogelijkheden om te gaan publiceren over onderzoeksresultaten die door de rijksoverheid en EU worden gefinancierd
 - TNO onderzoek waarover verplicht moet worden gepubliceerd
- Onderzoek welke relaties kunnen worden gelegd met ontwikkelingen in het onderwijs op het gebied van MOOC.
- Onderzoek welke relaties er gelegd kunnen worden met het verrichten van wetenschappelijk onderzoek op basis van open, gedeelde data.



Aan: Leden stuurgroep Wikimedia Nederland
Van: Peter van Eijk, Bart Nieuwenhuis
Betreft: Educatie onderzoeksproject: voortgang Fase 2 Veldonderzoek
Datum: 19 mei 2014
Ref.nr: 140519pve

1. Inleiding

Ten behoeve van de stuurgroep van 21 mei aanstaande, hebben we een memo opgesteld over de voortgang in fase 2 van het Educatie project.

In de stuurgroep van 9 april is de lijst met beoogde respondenten besproken en daarna vastgesteld. Vervolgens hebben we de gespreksnotitie over het educatie onderzoeksproject aangepast en toegestuurd aan de beoogde respondenten.

De gesprekken voor fase 2 zijn momenteel nog in volle gang. De inzet was erop gericht om alle gesprekken eind mei af te ronden (week 22), maar - mede als gevolg van voorjaarsvakanties van een aantal gesprekspartners - is de oorspronkelijke planning niet haalbaar. Op dit moment zijn wij halverwege en hoewel er dus nog werk voor de boeg ligt, is het al wel mogelijk om op grond van de gevoerde gesprekken voorlopige bevindingen te rapporteren over de twee hoofdvragen die centraal staan in het haalbaarheidsonderzoek:

- A. *Welke actoren in de universitaire Ondewijs- en Onderzoeksgemeenschap kunnen gerekend worden tot potentiële vrijwilligers/bewerkers van Wikimedia projecten; wat zijn drijfveren, belemmeringen, en mogelijke stimulansen voor deze actoren en in hoeverre zien zij toegevoegde waarde in een mogelijke toekomstige samenwerking met Wikimedia Nederland?*
- B. *In hoeverre is het voor Wikimedia Nederland wenselijk en mogelijk, om in de tweede helft van 2014 een pilotproject te initiëren dat uitzicht biedt op toekomstige succes voor de deelnemende actoren uit de universitaire gemeenschap?*

2. Voorlopige bevindingen

Onze voorlopige bevindingen ten aanzien van hoofdvraag A kunnen we als volgt samenvatten:

- De professionals die we hebben gesproken zijn te typeren als de innovators in de docentengemeenschap. Deze innovators:
 - o hebben een academische opleiding genoten en beschikken over specifieke kennis op hun eigen vakgebied;
 - o beschikken over 'hands on' vaardigheden op het gebied van online media;
 - o zijn positief over de eerste toepassingen van Wikipedia en Wikisource in hun onderwijspraktijk;
 - o zijn intrinsiek gemotiveerd geweest om met Wikipedia te gaan werken: ze wilden, om uiteenlopende redenen, 'iets extra's brengen' in de onderwijsprogramma's waarvoor ze verantwoordelijk zijn;
 - o spreken met waardering over de ad hoc ondersteuning die ze hebben gekregen van:
 - leden van de Wikimedia gemeenschap (o.a. bij de introductie van de 5 principes, Wikiquette, onderscheid tussen Wikipedia, Wikisource, Wikibooks, Wikicommons)
 - interne collega's bij stafafdelingen (media ondersteuning, ICT support, bibliotheek, etc.)
 - o hebben de inzet van Wikipedia niet systematisch geëvalueerd na afloop.



- De studenten:
 - o zijn in de meeste gevallen bezig met een studie op bachelor niveau (HBO/WO);
 - o zijn na een ad hoc introductie- en instructiebijeenkomst over Wikipedia relatief snel zelf aan de slag gegaan;
 - o waren gestimuleerd door de 'Wikipedia dimensie' in hun opdrachten en hebben de eerste editing activiteiten als positief ervaren,
 - o hebben hun opdrachten behoorlijk tot goed uitgevoerd;
 - o vinden de 'look and feel' van Wikipedia niet volledig overeenkomen met hun gebruikersverwachtingen van on line media;
 - o zullen, naar verwachting van de docenten, niet automatisch actief gaan worden in de Wikipedia gemeenschap. Wil dat effect op gaan treden, dan zijn aanvullende maatregelen noodzakelijk.

Wat betreft hoofdvraag B staan hieronder onze voorlopige bevindingen:

- Op grond van de tot dusver uitgevoerde activiteiten in fase 1 en 2 van het haalbaarheidsonderzoek, is het wenselijk en mogelijk om een Educatie programma te ontwikkelen in de tweede helft van 2014.
- Zo'n educatie programma kan in ieder geval gaan bestaan uit:
 - o *Pilotprojecten*: uit de vraagesprekken in fase 2 bleek potentiële belangstelling is om deel te nemen aan pilotprojecten in de nabije toekomst;
 - o *Routines*: bij het maken en doorontwikkelen van handreikingen en het organiseren van ondersteuning (zie hieronder);
 - o *Improvisaties*: bij een programma met een looptijd van enkele jaren is het raadzaam om ruimte (o.a. capaciteit, financiën) in te bouwen voor nieuwe ideeën en voor initiatieven die niet zijn voorzien ten tijde van het opstellen van het programma.
- Als het gaat om het verder stimuleren van de overgang van een kleine groep 'innovators' naar een grotere groep 'early adaptors' in de docentenpopulatie, dan is het van belang om rekening te houden met weerstanden en drempels, zoals tijds-/werkdruk; 'technobias', een beperkte bereidheid tot veranderen, en combinaties hiervan.
- Uit de vraagesprekken is verder naar voren komen dat toekomstige pilotprojecten een extra tijdsinvestering zal vragen van docenten. Wij taxeren dat er in beginsel voldoende docenten zijn die deze investering willen doen. Er zijn echter drempels die zij moeten nemen:
 - o Allereerst moet zij hun lesvorm veranderen om Wikipedia te kunnen inzetten. De daarmee gemoeide tijdsinvestering kan worden terugverdiend door een minder tijdsintensieve begeleiding en door een vereenvoudiging van de beoordeling. Dat lijkt haalbaar (bijvoorbeeld 'de historie' geeft een overzicht van de verrichtingen door de student).
 - o De tweede belemmering vloeit voort uit de doorlooptijd die de voorbereiding van colleges en lessen vergt voor de komende semesters. Sommige docenten zijn daarmee al klaar voor het eerste semester van het komende studiejaar. Dit maakt dat het raadzaam is om de uitvoering van de pilotprojecten te plannen in het tweede semester, dat start in januari 2015. De voorbereidingen van de kant van Wikimedia Nederland hiervoor kunnen in het derde en vierde kwartaal van 2014 plaatsvinden.



- De verzamelde Ideeën voor het Educatie programma betreffen een variëteit aan onderwerpen:
 - o maak handreikingen voor docenten in de vorm van videostreams ter introductie, met onder meer aandacht voor:
 - De 5 principes van Wikipedia.
 - Het onderscheid tussen Wikipedia, Wikisource, Wikibooks, Wikicommons,
 - Wikiquote.
 - Editing: testimonials van studenten.
 - Resultaten die in eerdere cursussen zijn geboekt.
 - o maak toegankelijker documentatie (beknopte 'quick reference guides');
 - o maak 'train the trainer' tools voor studentassistenten;
 - o maak een voorselectie met onderwerpen (locatiegebonden/-onderwijsgebonden) die geschikt zijn voor aanvulling en/of aanpassing in de encyclopedie;
 - o organiseer ondersteuning op locatie, samen met ambassadeurs, professionals uit ICT afdelingen en media support;
 - o stel een standaard online evaluatievragenlijst op, die docenten kunnen inzetten;
 - o maak een wervende uitnodiging voor studenten die deel hebben genomen aan een onderwijs pilot, met de vraag of zij belangstelling hebben om te blijven participeren in de Wikipedia gemeenschap.

3. Voorstel aan de stuurgroep

Het voorstel aan de stuurgroep is om:

- fase 2 van het Educatieproject met enkele weken te verlengen, zodat alle beoogde vraaggesprekken kunnen worden uitgevoerd ten behoeve van de rapportage over fase 1 en 2 (van week 22, naar week 26);
- de besluitvorming over de rapportage in de stuurgroep te plannen in week 26
- de afronding van het project te plannen in week 28.